

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Energialiidu juhtimine ja puhas energia“

(2017/C 342/13)

Raportöör	Vidoveci vallavanem Bruno Hranic (HR/EPP)
Viitedokumendid	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse energialiidu juhtimist, COM(2016) 759 Teatis „Puhaste energia kõigidele eurooplastele“, COM(2016) 860 Teatis „Puhta energia alase innovatsiooni kiirendamine“, COM(2016) 763

I. MUUDATUSETTEPANEKUD

Muudatusettepanek 1

Määruse ettepanek

Põhjendus 1

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	1) Käesoleva määruse eesmärk on seada sisse vajalikud partnerlussuhted liidu, üksikute liikmesriikide ja makropiirkondlikesse partnerlustesse koondunud liikmesriikide ning piirkondlike valitsemistasandite vahel, et energiasüsteemi ümberkujundamisel ühiselt edasi liikuda. Need eri tasandid peavad tegema koostööd, ilmutades solidaarsust ja usaldust vastastikuse kasu suhtes.

Motivatsioon

Määruses tuleks kohe alguses tuua välja vajadus mitmetasandilise valitsemise koostöö järele eri tasandite vahel. Muudatusettepanek põhineb sarnasel ideel, mis esitati Euroopa Parlamendi raporti PE 604.777 (muudatusettepanek 2) projektis.

Muudatusettepanek 2

Määruse ettepanek

Artikli 9 lõige 2

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
2. Kooskõlas artikliga 28 võib komisjon esitada liikmesriikidele kava projektide kohta soovitusi. Neis soovitustes käsitletakse eelkõige järgmist: a) eesmärkide ja panuste ulatuslikkus, et ühiselt saavutada energialiidu eesmärgid ning eelkõige liidu 2030. aasta taastuvenergia- ja energiatõhususeesmärgid;	Lõimitud riikliku energia- ja kliimakava projekt 2. Komisjon hindab lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade projekte ja esitab liikmesriikidele kava projektide kohta riigipõhiseid soovitusi kooskõlas artikliga 28, et a) aidata kaasa energialiidu eesmärkide, sihtide ja panuste saavutamisele;

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>b) liikmesriikide ja liidu tasandi eesmärkidega seotud poliitikad ja meetmed ning muud poliitikad ja meetmed, mis võivad piiriülevalt asjakohased olla;</p> <p>c) lõimitud riiklikus energia- ja kliimakavas esitatud olemasolevate (rakendatud ja vastuvõetud) ning kavandatud poliitikate ja meetmete koostoime ja järjepidevus energialiidu ühe mõõtme ning eri mõõtmete piires.</p>	<p>b) tagada, et liikmesriikide tegevuskavade ja teiste meetmetega seotud poliitikad ja meetmed ning muud poliitikad ja meetmed täidaksid oma eesmärgi, eelkõige need, mis võivad piiriülevalt asjakohased olla;</p> <p>c) edendada lõimitud riiklikus energia- ja kliimakavas esitatud olemasolevate (rakendatud ja vastuvõetud) ning kavandatud poliitikate ja meetmete koostoimet ja järjepidevust energialiidu ühe mõõtme ning eri mõõtmete piires;</p> <p>d) nõuda, et liikmesriigid võtaksid selgelt arvesse kohalikul ja piirkondlikul tasandil võetud kohustusi ja selliste algatuste nagu linnapeade pakt raames saavutatud tulemusi ning töötaksid välja menetsioonid kõigi asjaomaste valitsus- ja haldustasandite poolt vastavatesse lõimitud energia- ja kliimakavadesse antavate panuste kooskõlastamiseks.</p>

Motivatsioon

On väga oluline tagada sidusust ja täiendavust eri liikmesriikide tegevuskavade ja ELI tasandi meetmete vahel ning edendada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasatust ja nende panuseid. Muudatusettepanek põhineb sarnasel ettepanekul, mis esitati Euroopa Parlamendi raporti PE 604.777 (muudatusettepanekud 97–100) projektis.

Muudatusettepanek 3

Määruse ettepanek

Artikkel 10

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Ilma et see piiraks liidu õiguse muude nõuete kohaldamist, tagavad liikmesriigid üldsusele varajased ja tulemuslikud võimalused käesoleva määruse artiklis 9 osutatud kavaprojektide ettevalmistamises osalemiseks ning lisavad komisjonile esitatavale lõimitud riikliku energia- ja kliimakava projektile üldsuse seisukohtade kokkuvõtte. Niivõrd kui on kohaldatavad direktiivi 2001/42/EÜ sätteid, käsitatakse nimetatud direktiivi alusel korraldatud konsultatsioone käesoleva määruse kohastele avaliku konsultatsiooni nõuetele vastavatena.</p>	<p>Avalik konsultatsioon</p> <p>Ilma et see piiraks liidu õiguse muude nõuete kohaldamist, tagavad liikmesriigid üldsusele varajased ja tulemuslikud võimalused käesoleva määruse artiklis 9 osutatud kavaprojektide ettevalmistamises osalemiseks ning lisavad komisjonile esitatavale lõimitud riikliku energia- ja kliimakava projektile üldsuse seisukohtade kokkuvõtte. Niivõrd kui on kohaldatavad direktiivi 2001/42/EÜ sätteid, käsitatakse nimetatud direktiivi alusel korraldatud konsultatsioone käesoleva määruse kohastele avaliku konsultatsiooni nõuetele vastavatena.</p> <p>Pidades silmas kohalike ja piirkondlike omavalitsuste poliitiliselt tunnustatud rolli säästva energia meetmete rakendamises ning võttes arvesse Euroopa Komisjoni eesmärgi kanda hoolt parema seadusandluse eest, on riiklikud asutused kohustatud kavandamisse ja järelevalvesse kaasama kohalikke ja piirkondlike omavalitsusi kooskõlas vastava liikmesriigi põhiseaduse ja poliitiliste tingimustega.</p>

Motivatsioon

Tõhus koordineerimine üleriigilise tasandi ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vahel energia- ja kliimakaitsemeetmete kavandamise ja elluviimise ning vastava aruandluse alal võib aidata kaasa tarbetu halduskoormuse vähendamisele ja parema seadusandluse nõudmiste täitmisele.

Muudatusettepanek 4**Määruse ettepanek**

Uus artikkel pärast artiklit 10

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
	<p>Mitmetasandilise energiadialoogi platvorm</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Partnerluse vaimus loovad liikmesriigid alalise energiadialoogi, et toetada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, kodanikuühiskonna organisatsioonide, ettevõtjate, investorite, muude asjakohaste sidusrühmade ja üldsuse aktiivset kaasamist energiasüsteemi ümberkujundamise, sealhulgas ka kütteostuvõimetusega toimetulekusse.</i> 2. <i>Liikmesriigid esitavad kõnealusele energiadialoogile eri valikuvõimalusi ja stsenaariumeid, mis puudutavad nende lühiajalist, keskmise- ja pikaajalist energia- ja kliimapoliitikat koos iga valikuvõimaluse kulude-tulude analüüsiga.</i> 3. <i>Liikmesriigid tagavad, et energiadialoogile eraldatakse piisavalt inimressursse ja rahalisi vahendeid ning et see toetaks koos Euroopa Komisjoniga teabevahetust erinevate energeetika alaste dialoogide vahel.</i>

Motivatsioon

Sellisel olulisel teemal nagu energiaalane üleminek on vaja luua struktuurid, mis tagaksid püsiva dialoogi kõiki asjaosalistega, et uurida erinevaid valikuvõimalusi ja stsenaariume ning leida ühiseid lahendusi. Muudatusettepanek põhineb sarnasel ideel, mis esitati Euroopa Parlamendi raporti PE 604.777 projektis.

Muudatusettepanek 5**Määruse ettepanek**

Artikli 18 punkt b

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>Liikmesriigid esitavad lõimitud riiklikus energia- ja kliimaa-lases eduaruandes järgmise teabe:</p> <p>b) järgmiste poliitikate ja meetmete rakendamine:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rakendatud, vastuvõetud ja kavandatud poliitikad ja meetmed, millega viiakse ellu artikli 4 punkti a alapunkti 2 alapunkti i kohast riiklikku panust liidu tasandi siduva 2030. aasta taastuvenergiaeesmärgi saavutamiseks, sh sektori- ja tehnoloogiaspetsiifilised meetmed, sh eriuulevaade [ettepanekuga COM (2016) 767 uuesti sõnastatud direktiivi 2009/28/EÜ] artiklites 23, 24 ja 25 sätestatud meetmete rakendamise kohta; 	<p>Liikmesriigid esitavad lõimitud riiklikus energia- ja kliimaa-lases eduaruandes järgmise teabe:</p> <p>b) järgmiste poliitikate ja meetmete rakendamine:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) rakendatud, vastuvõetud ja kavandatud poliitikad ja meetmed, millega viiakse ellu artikli 4 punkti a alapunkti 2 alapunkti i kohast riiklikku panust liidu tasandi siduva 2030. aasta taastuvenergiaeesmärgi saavutamiseks, sh sektori- ja tehnoloogiaspetsiifilised meetmed, sh eriuulevaade [ettepanekuga COM (2016) 767 uuesti sõnastatud direktiivi 2009/28/EÜ] artiklites 23, 24 ja 25 sätestatud meetmete rakendamise kohta;

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>2) piirkondliku koostöö erimeetmed;</p> <p>3) Ilma et see piiraks ELTLi artiklite 107 ja 108 kohaldamist, erimeetmed, mis on seotud rahalise toetusega, sh liidu toetusega ja liidu vahendite kasutamise taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamiseks elektri-, kütte- ja jahutus- ning transpordisektoris;</p> <p>4) erimeetmed [ettepanekuga COM(2016) 767 uuesti sõnastatud direktiivi 2009/28/EÜ] artiklite 15, 16, 17, 18, 21 ja 22 nõuete täitmiseks;</p> <p>5) meetmed, millega edendatakse biomassist toodetava energia kasutamist ja eelkõige uue biomassi kasutuselevõttu, arvestades biomassi kättesaadavust (nii omamaised võimalused kui ka import kolmandatest riikidest) ja biomassi muud kasutust (põllumajandus ja metsapõhised sektorid), samuti toodetava ja kasutatava biomassi säästvuse meetmed;</p> <p>c) VII lisa 1. osa kohane teave.</p>	<p>2) piirkondliku koostöö erimeetmed;</p> <p>3) Ilma et see piiraks ELTLi artiklite 107 ja 108 kohaldamist, erimeetmed, mis on seotud rahalise toetusega, sh liidu toetusega ja liidu vahendite kasutamise taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamiseks elektri-, kütte- ja jahutus- ning transpordisektoris;</p> <p>4) erimeetmed [ettepanekuga COM(2016) 767 uuesti sõnastatud direktiivi 2009/28/EÜ] artiklite 15, 16, 17, 18, 21 ja 22 nõuete täitmiseks;</p> <p>5) meetmed, millega edendatakse biomassist toodetava energia kasutamist ja eelkõige uue biomassi kasutuselevõttu, arvestades biomassi kättesaadavust (nii omamaised võimalused kui ka import kolmandatest riikidest) ja biomassi muud kasutust (põllumajandus ja metsapõhised sektorid), samuti toodetava ja kasutatava biomassi säästvuse meetmed;</p> <p>6) edusammud taastuvenergia osa suurendamises kütte- ja jahutusenergia tootmiseks vajalike teenuste osutamisel, kuid lisamata kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele või lõpptarbijatele tarbetut halduskoormust;</p> <p>c) VII lisa 1. osa kohane teave.</p>

Motivatsioon

Kütte- ja jahutusenergia kujutab endast märkimisväärset kasutamata potentsiaali kasvuhoonegaaside vähendamiseks ja taastuvenergia ulatuslikuks kasutamiseks (vt komitee arvamus „ELi kütte- ja jahutusstrateegia“). Seoses taastuvenergia direktiiviga tuleks riigi, piirkondliku ja kohaliku tasandi tihedas koostöös püüda saavutada siduv eesmärk tõsta taastuvenergia osa kütte- ja jahutusenergia tootmises 1 % aastas, kuna sellega saaks anda konkreetse ja tõhusa panuse ELi eesmärki saavutada taastuvenergia osakaal 27 % 2030. aastaks.

Muudatusettepanek 6

Määruse ettepanek

Artikkel 37

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>1. Komisjoni abistab energialiidu komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses ja töötab käesoleva määruse jaoks asjakohastes sektoripõhistes koosseisudes.</p>	<p>Energialiidu komitee</p> <p>1. Komisjoni abistab energialiidu komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses ja töötab käesoleva määruse jaoks asjakohastes sektoripõhistes koosseisudes.</p>

Komisjoni ettepaneku tekst	Komitee muudatusettepanek
<p>2. Kõnealuse komiteega asendatakse otsuse 93/389/EMÜ artikli 8, otsuse 280/2004/EÜ artikli 9 ja määruse (EL) nr 525/2013 artikli 26 kohaselt loodud komitee. Viiteid nimetatud õigusaktide kohaselt loodud komiteele käsitatakse viitena käesoleva määruse kohaselt loodud komiteele.</p>	<p>2. Kõnealuse komiteega asendatakse otsuse 93/389/EMÜ artikli 8, otsuse 280/2004/EÜ artikli 9 ja määruse (EL) nr 525/2013 artikli 26 kohaselt loodud komitee. Viiteid nimetatud õigusaktide kohaselt loodud komiteele käsitatakse viitena käesoleva määruse kohaselt loodud komiteele.</p>
<p>3. Käesolevale artiklile viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.</p>	<p>3. Käesolevale artiklile viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.</p>
	<p>4. Komitee koosseisu kuulub üks Euroopa Regioonide Komitee määratud esindaja, kes esindab institutsioonilisel tasandil kogu ELi kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi.</p>

Motivatsioon

Euroopa Liidu ja Euroopa Parlamendi juhtpoliitikud on korduvalt kinnitanud kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võtmerolli energialiiduga seotud meetmete rakendamisel.

II. POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

Põhieesmärgid ja sihtrühmad

1. kordab oma nõudmist rakendada kaugeleulatuvad eesmärgid energiatõhususe ja taastuvenergia osakaalu osas ELi tasandil, mida 2030. aastaks tuleks tõsta 40 %-ni;
2. toetab paketi „Puhas energia kõikidele eurooplastele“ põhieesmärke: 1) energiatõhusus esmajärjekorras, 2) ülemaailmne juhtroll taastuvenergia valdkonnas ja 3) õiglased tingimused tarbijatele. Komitee väljendab siiski kahetsust selle pärast, et neid eesmärke ei ole võimalik täies ulatuses saavutada ilma toetavate õigussätete ja mitteseadusandlike algatusteta ning et ei ole piisavalt rõhku pööratud impordisõltuvuse vähendamisele. Kõnealune tegur peegeldab kõigi puhaste kohalike (taastuvate ja konventsionaalsete) energiaallikate osakaalu energiaallikate jaotuses;
3. kutsub Euroopa Komisjoni sellega seoses üles seadma energiatõhususe ülimaldiks prioriteediks, määratlema seda taristuprioriteedina ning tagama, et energiatõhususe soodustamiseks eraldatavaid avaliku sektori toetusi ja finantsinstrumente käsitaks kapitalikuludena, mis parandaks energiatõhususe süsteemi turvalisust ja usaldusväärsust. Nii saaks kehtestada selge poliitika eelarve kaitseks ja konkurentsivõime edendamiseks Euroopas;
4. tunneb heameelt ettepanekute üle luua energialiidu juhtimiseks õigusraamistik, lihtsustades ja integreerides selle abil kehtivaid sätteid energia- ja kliimavaldkonna kavandamise, aruandluse ja järelevalve kohta, ning kutsub liikmesriike ja komisjoni üles kaasama sellesse poliitilisse juhtimisprotsessi kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi;

Energiatõhusus ja taastuvenergia sõltuvad suurel määral detsentraliseeritud tasandi meetmetest

5. toonitab ja rõhutab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste olulist rolli tarbijatele kõige lähemal asuval tasandil strateegilises juhtimises, detsentraliseeritud energiatootmise juhtimises, sobivate investeerimistingimuste loomises ning energia- ja kliimapolitiika ühendamises elamumajanduse, kütteostuvõimetuse leevendamise, transpordi-, majandusliku arengu, maakasutuse ja ruumilise planeerimise meetmetega;
6. juhib tähelepanu kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võtmerolli energiapoliitika rakendamisel, energiaprojektide – eelkõige taastuvenergia jaoks – rahastamisvahendite otsimisel ning säästvate energia tarbimise muustrite ja heade tavade edendamisel tarbijate seas;

7. hoiatab, et Euroopa ja siseriiklikul tasandil seatud energia- ja kliimakaitseesmärkide saavutamine on ohus, kui kohalike ja piirkondlike omavalitsuste juhtroll energialiidu energiapoliitika rakendamisel ei pälvi ametlikku tunnustust;
8. juhib tähelepanu sellele, et riiklike energia- ja kliimakavade koostamise protsessi peab iseloomustama läbipaistvus ja vastutustunne, et kohalikud osalejad, ettevõtted ja teised sidusrühmad teaksid, mida neil on riikide valitsustelt oodata, ning eelkõige, kuidas tagatakse kohustuste täitmine ja milliseid meetmeid võiks võtta juhul, kui selgub, et riiklikud kavad on ELi tasandi eesmärkide saavutamiseks ebapiisavad;
9. tervitab Euroopa Komisjoni tõdemust, et üleminek puhtale energiale ei ole võimalik ilma paljude kodanikuühiskonna ning kohaliku ja piirkondliku tasandi sidusrühmade kaasamiseta, ning kutsub seetõttu liikmesriike üles kaasama piirkondi ja linnu täielikult arutellu energiaalase ülemineku üle eelkõige seoses riiklike lõimitud energia- ja kliimakavadega, et saaks sobival viisil reageerida eri valdkondade vajadustele;
10. märgib siiski, et vaatamata erinevatele sätetele ELi liikmesriikide põhiseadustes ei ole ettepanekutes juhtimise kohta ühtegi konkreetset viidet kohalike ja piirkondlike omavalitsuste institutsioonilisele rollile, rääkimata teistest sidusrühmadest, välja arvatud avaliku konsulteerimise üldsõnalisele sätestamisele artiklis 10, milles väidetakse, et „[liikmesriigid] tagavad [...] üldsusele varajased ja tulemuslikud võimalused [...] kavaprojektide ettevalmistamises osalemiseks“;
11. teeb ettepaneku kaaluda ELi riigiabi eeskirjade muutmist energiasektori osas, et toetada linnade tegevust, eelkõige konkreetsete suuniste väljatöötamisega kohaliku tasandi meetmete jaoks, et lihtsustada olemasolevat raamistikku, ning konkreetsete erandite loomisega energiaprojektidele kommunaal- ja sotsiaalelamute saneerimiseks, et võidelda kütteostuvõimetuse probleemiga. Seetõttu tuleks tagada, et linnade vastupanuvõime ja energiaalane üleminek oleksid järgmises, alates 2020. aastast kehtima hakkavas raamistikus prioriteetid;
12. kutsub Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide valitsusi üles tõhustama koostööd kohalike ja piirkondlike sidusrühmade, eelkõige kohalike ja piirkondlike energiaametitega tulevaste energia- ja kliimakavade koostamisel üleriigilisel tasandil ja minema seega üle üksnes väheseid osalejaid hõlmavalt poliitikalt kõiki osalejaid hõlmavale poliitikale;
13. märgib sellega seoses ära paljud edukad projektid taastuvenergia kasutamises, mis on algatatud ja läbi viidud kohalikul tasandil koostöös VKEde, VVOde ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega ning üksikisikute investeeringute abil elektri ja soojuste tootmiseks taastuvatest energiaallikatest;
14. juhib tähelepanu sellele, et väga suur hulk teisi olulisi osalejaid – nt VKEd, VVOd ja kodanikuühiskonna organisatsioonid – tegutseb kohalikul tasandil energiatõhususe ja taastuvenergia valdkonnas;
15. rõhutab vajadust kaasata kohalikke osalejaid ka siis, kui on vaja toetada riigi valitsust mitmete EFSI raames koostatavate, tulevikku suunatud projektide puhul, mis annavad panuse Euroopa kliima- ja energiaeesmärkide saavutamisse. Vastloodud Euroopa investeerimisnõustamise keskus peaks tagama kiirendatud menetluse, et toetada linnu, kes on võtnud kohustuseks arendada vähese CO₂-heitega projekte;
16. nõuab Euroopa Investeerimisprogrammi programmidele JASPERS ja ELENA viidates uute sihipäraste tehnilise abi programmide läbiviimist, mis on vajalikud selleks, et toetada linnu ja piirkondi ambitsioonikatesse projektidesse tehtavate investeeringute tagamisel, muu hulgas soodustades suure investeerimisprojektide valiku arendamist ning koondades väikesi ja hajutatud vähese CO₂-heitega projekte;

Planeerimist ja aruandlust tuleb olemasolevate kohalike ja piirkondlike kavade alusel lihtsustada ja lõimida

17. osutab asjaolule, et ELi energialiidu juhtimine peab olema suunatud planeerimise lihtsustamisele ja lõimimisele praktikas ning et järelevalve ja aruandluse osas tuleb luua tõhusaid seoseid olemasolevate algatustega;

18. rõhutab, et on vaja tõhusat koordineerimist liikmesriikide ning kohaliku ja piirkondliku tasandi vahel kavandamise, rakendusmenetluse ja aruandluse osas energia- ja kliimapoliitika valdkonnas. See aitaks vältida tarbetut halduskoormust ja võtta arvesse parema õigusloome nõudeid;

19. juhib tähelepanu sellele, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused tegelevad juba praegu süvitsi kliimakaitse ja kliimamuutustega kohanemise meetmetega ning et paljud neist on juba välja töötanud strateegiad, tegevuskavad ja järelevalvemenetlused, muu hulgas linnapeade pakti algatuse raames, mis hõlmab rohkem kui 5 679 kestlikku linnaarengu kava energia valdkonnas;

20. toonitab, et riiklikud kavad ja eesmärgid tuleb tõhusalt siduda kohaliku ja piirkondliku tasandi eesmärkidega ning et need peavad põhinema konkreetsete piirkondade ja sektorite realistlikel ja kooskõlastatud panustel;

21. märgib, et osalemine ei hõlma mitte ainult konsulteerimist, vaid ka aktiivset rolli konkreetsete meetmete väljatöötamisel ja käivitamisel;

Mitmetasandiline juhtimine on energialiidu tõhusa juhtimise eeltingimus

22. väljendab kahetsust, et praegustes soovitusetes energialiidu juhtimise kohta ei ole ette nähtud piisavalt selget mitmetasandilist lähenemist, ja nõuab seetõttu, et liikmesriikide valitsused looksid energiadialoogi platvorme, et kaasata kõiki juhtimis- ja haldustasandeid tegevustesse, mis on seotud riiklike kliimakaitsekavade koostamise, järelevalve ja aruandlusega ning teabevahetuse korraldamisega eri riiklike energiadialoogide vahel Euroopa Komisjoni kaasabil, et tagada järjepidevus ja tegeleda piiriüleste probleemidega;

23. viitab sellele, et tõhusal mitmetasandilisel juhtimisel on mitu eelist – kliimamuutuste leevendamise meetmetesse on kaasatud üldsus ja ettevõtted, mistõttu nad tunnevad suuremat vastutust protsessi eest ja suurendavad eduvõimalusi, sest mida nähtavam on juhtimine, seda suurem on kodanike vastutustunne;

24. rõhutab, et ettepaneku artikkel 11 (piirkondlik koostöö) puudutab ainult liikmesriikide vahelist koostööd, mitte koostööd riigi tasandist madalamate valitsustasandite vahel kas ühe liikmesriigi piires või eri liikmesriikide vahel. Komitee kutsub liikmesriike ja Euroopa Komisjoni üles tagama asjakohase toetuse koostööle, eriti piiriülesele koostööle, riigi tasandist madalamate tasandite vahel, et koordineerida meetmeid lõimitud riiklike energia- ja kliimakavade täitmiseks;

25. kutsub Euroopa Komisjoni üles lisama liikmesriikide valitsustele suunatud dokumentidesse, mis käsitlevad suuniseid aruandluse kohta riikliku energiapoliitika ja selle planeerimise üle, ka mitmetasandilist juhtimist käsitleva peatüki;

Tarbijate aktiivseks kaasamiseks on vaja stimuleerida direktiivi rakendamist ja tõhusat toetust

26. kutsub ELi ja liikmesriike veel kord üles looma õigusraamistikku, mis tooks kasu nii energia lõpptarbijatele kui ka tootvatele tarbijatele (inglise keeles *prosumer*) ja muudele energia jaeturul tegutsevatele energiatarbijatele. Komitee rõhutab samuti, et taastuvenergiale toetuv hajutootmine ja oma tarbeks energiatootmine annab energiasüsteemile arvukaid eeliseid (väheneb vajadus ülekandetaristu ja hoolduse järele, suureneb vastupidavus ja paindlikkus) ning need eelised peaksid kajastuma ka sellistest skeemidest üle jääva ja võrku suunatava energia õiglases hinnas. Seetõttu julgustab komitee liikmesriike välja töötama või jätkama innovatiivseid hinnakujundussüsteeme selle küsimusega tegelemiseks;

27. juhib tähelepanu asjaolule, et on vaja spetsialistide nõuandeid, mis oleksid õigel viisil, asjakohases vormis ja asjakohase sidekanali kaudu kohapeal sihtrühmale kättesaadavad ning mis kataksid vähese CO₂-heitega tehnoloogiate juurutamise tehnilisi, finantsalaseid ja praktilisi külgid;

28. rõhutab, et energijuhtimise meetmed peavad võimaldama tarbijatel kontrollida oma energiatarbimist, et nad saaksid aktiivselt turul osaleda ning saada kasu tõhusast ja asjakohasest tarbijakaitsest, mis kütteostuvõimetuse vastases võitluses on väga oluline. Seetõttu kutsub komitee üles välja töötama kütteostuvõimetuse ühtset määratlust ELi tasandil ja konkreetseid

ettepanekuid, mis on suunatud kõige haavatamatele tarbijatele, kaitstes neid põhjendamatu lahtiühendamise eest, seades prioriteediks neile kasulikud energiatõhususe meetmed ja nähes ette nende sihipärase teavitamise;

Vähese CO₂-heitega majandust toetava energiaalase innovatsiooni edendamine

29. väljendab heameelt, et komisjoni teatises „Puhta energia alase innovatsiooni kiirendamine“ (COM(2016) 763) keskendutakse kahele määrava tähtsusega poliitilisele prioriteedile: vastupanuvõimelise energialiidu ülesehitus koos tulevikku suunatud kliimakaitsestrateegiaga ja uued impulsid töökohtade, majanduskasvu ja investeeringute edendamiseks;

30. nõuab ettevõtlus-, innovatsiooni- ja investeeringusõbralikku keskkonda ja menetlusi sihipärase signaalide, strateegiatega, standardite ja eeskirjade kaudu ning asjakohaste rahastamisvahendite abil, mille puhul kasutatakse avaliku sektori vahendeid erasektori investeeringute hõlbustamiseks (ja vajaduse korral riskide vähendamise toetamiseks);

31. kinnitab, et on tähtis kujundada energiapoliitikat tihedas sünergias Euroopa Liidu teadus- ja innovatsioonipoliitikaga. Komitee rõhutab, et tuleb edendada innovatsiooni taastuvenergia, säästva liikuvuse, olemasolevate energiasüsteemide moderniseerimise, arukate elektrijaamade ehituse, CO₂ sidumise ja energia salvestamise valdkonnas, ning kutsub komisjoni seega üles tagama eelkõige äärepoolseimates piirkondades asuvate innovatiivsete projektide parem toetamine, et kasutada neid tõeliste katselaboritena energiaalasel üleminekul;

32. on arvamusel, et kohalike omavalitsuste partnerluste loomisel nutikate linnade algatuse raames on keskne roll puhta energia valdkonna innovatsioonis selliste valdkondade integreerimisel nagu energiasääst linnatranspordis, piirkondadevahelised transpordistrateegiad, koostöö uute salvestustehnoloogiate alal ja nutikad üldkasutatavad hooned. Tugevam sünergia Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide ning Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi vahel on määrava tähtsusega piiriüleste projektide rakendamisel säästva energia valdkonnas;

33. tunneb heameelt asjaolu üle, et keskendutakse avatud innovatsioonile ja avatud teadusele, et anda väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning kodanikuühiskonnale võimalus uute teadmiste põhjal edasi areneda;

34. rõhutab, et tuleb võimalikult kiiresti loobuda fossiilkütuste tarbimise otsesest ja kaudsest toetamisest (nagu ka mõnes liikmesriigis makstavast toetusest), kuna see maskeerib selliste kütuste tegelikke kulusid ühiskonnale ja keskkonnale, hoiab hinnad kunstlikult madalal ning takistab sellega innovatsiooni puhta energia valdkonnas;

35. toetab kavandatud õiguslike vahendite kasutamist vähese CO₂-heitega tehnoloogiate arendamise kiirendamiseks ja nende tõhusaks kasutamiseks. Üleminek vähese CO₂-heitega majandusele nõuab investeeringuid arukatesse kütte- ja jahutusenergia tootmise süsteemidesse ning energiatõhususe suurendamist tööstuses, ehituses ja transpordis, samuti taastuvenergia investeerimisprojektide kaasrahastamist;

36. rõhutab, et energialiidu juhtimine peab looma raamtingimused, et saavutada näiteks järgmised eesmärgid: lihtsam juurdepääs avaliku ja erasektori partnerlustele eesmärgiga kiirendada projektide rakendamist, vähendada bürokraatiat, tuvastada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võimalikud takistused ning tagada õiguskindlus ja prognoositavus investorite jaoks;

37. nõuab, et hankeid kasutatakse ettepanekus sätestatud viisil kui tõhusat vahendit vähese CO₂-heitega tehnoloogiate turu loomiseks;

Subsidiaarsus ja proportsionaalsus

38. on seisukohal, et kavandatud määrus ei tekita kahtlusi seoses selle vastavusega subsidiaarsuse põhimõttele. See tõstatab aga küsimusi seoses selle vastavusega proportsionaalsuse põhimõttele, kuna soovitatud juhtimissüsteemi võib pidada liiga keeruliseks, liiga üksikasjalikuks ja aruannete esitamise sagedus on liiga tihe. Komitee oleks eelistanud näha, et juhtimissüsteem kehtestatakse direktiiviga, mitte määrusega, mis võimaldaks liitriikide piirkondlike omavalitsuste nõuetekohast kaasamist.

Brüssel, 13. juuli 2017

Euroopa Regioonide Komitee
president

Karl-Heinz MARKKULA